

Afscheid van de allereerste parkinsonverpleegkundige

De eerste parkinsonverpleegkundige van Nederland neemt afscheid van het UMC St Radboud. Op een bevlogen manier zette Lidy Tinselboer nationaal en internationaal de functie van parkinsonverpleegkundige op de kaart. 'Ik ben er trots op dat het beroep zich zo geprofessionaliseerd heeft.'

Gijs Munnichs

'Als eenling kun je niets bereiken. Vandaar dat ik collega's ben gaan bellen om samen verder te komen. Zo is het balletje gaan rollen', is de bescheiden analyse van Lidy Tinselboer over haar pionierswerk als eerste parkinsonverpleegkundige in Nederland. Op 10 september wordt Tinselboer geëerd met een symposium in het Auditorium.

Het Radboud neemt dan afscheid van een bijzonder betrokken en deskundige parkinsonverpleegkundige en van haar als opleider en (mede)ontwikkelaar van de landelijke basis- en vervolgcursus voor parkinsonverpleegkundigen.

Daarnaast was Tinselboer voorzitter van de landelijke werkgroep van

parkinsonverpleegkundigen, en laat ze ook internationaal haar sporen na.

Wereldwijde contacten

Hoe is het balletje ooit gaan rollen? Terug naar 1996. Tinselboer werkte destijds al 25 jaar voor de afdeling Neurologie van het Radboudziekenhuis. Aanvankelijk als verpleegkundige, later als hoofdverpleegkundige van verpleegafdeling N20. 'In 1996 vroeg neuroloog dr. Horstink mij om een functieomschrijving te maken voor een nieuwe professional: de parkinsonverpleegkundige', vertelt Tinselboer. 'Hij wilde deze functie introduceren in Nijmegen, omdat hij vond dat er meer aandacht moest komen voor de zorgproblemen van parkinsonpatiënten.

In Engeland bestond de parkinsonverpleegkundige al. Daar was de functie geïntroduceerd om zo het werk van de drukbezette en bovendien duurdere neuroloog te verlichten.'

Tinselboer pakte de opdracht met beide handen aan. 'Ik dook de literatuur in. Er was niet veel bekend over de verpleegkundige zorg bij parkinson. Ik heb eerst bij dertig patiënten

in kaart gebracht wat hun meest hinderlijke klachten waren. Vervolgens heb ik contact gezocht met verpleegkundigen in het land om samen verpleegkundige diagnoses op te stellen voor de parkinsonpatiënt. Zo ontstonden de eerste contacten om met elkaar kennis uit te wisselen.'

Anno 2010 telt Nederland 130 parkinsonverpleegkundigen, van wie er veel door Tinselboer zijn opgeleid. Ze zijn werkzaam in academische centra, perifere ziekenhuizen en in de thuiszorg. Ook internationaal werkte Tinselboer hard aan de profilering van het vak. Ze sprak op belangrijke congressen en legde contacten met verpleegkundigen uit onder meer Engeland, Portugal, Scandinavië, Mexico en Australië om samen de zorg voor parkinsonpatiënten (verder) vorm te geven. Dat leidde tot werkbezoeken, het uitwisselen van ideeën en delen van kennis. In Europees verband is in 2005 de European Parkinson's Nurses Network opgericht om dit verder uit te bouwen.

1 + 1 = 3

Parkinsonpatiënten ervaren, zoals Tinselboer in 1996 uitzocht, talloze klachten. Naast de bekende trillende handen en het trage lopen, hebben ze problemen met communiceren, slapen, sociale relaties, seksualiteit, cognitie, zelfverzorging, eten, drinken en huishoudelijke activiteiten. 'Deze diversiteit laat zien hoe complex én boeiend dit ziektebeeld is', aldus Tinselboer, die haar patiënten zag op de polikliniek van Neurologie en in het dagcentrum ParC. 'Vroeger kwamen patiënten bij de neuroloog, maar die had te weinig tijd om alle problemen te bespreken. Mensen met parkinson denken trager, raken sneller het overzicht kwijt. Daarom is het belangrijk dat je als parkinsonverpleegkundige wel alle tijd voor ze hebt. Samen met de patiënt bespreek je zijn klachten en kijk je wat hieraan te doen is. Daar betrek je de partner ook bij. In overleg met de neuroloog verwijs je de patiënt bijvoorbeeld door naar een ergotherapeut, logopedist of fysiotherapeut.'

Tijdens het afscheidssymposium spreken diverse zorgverleners over de parkinsonverpleegkundige. De meerwaarde van deze professional spreekt uit de titels van

de lezingen: "De ziekte van Parkinson: te complex voor de neuroloog alleen" en "De parkinsonverpleegkundige en de neuroloog: 1 + 1 = 3". Na bijna veertig jaar ('de tijd is omgevlogen') zegt Tinselboer vaarwel tegen het UMC. 'Tijd voor andere dingen, zoals lezen, wandelen en schilderen.' Ook stopt ze met haar (inter)nationale bezigheden voor de parkinsonpatiënt. Nog één keer klimt ze op het spreekgestoelte, op het World Parkinson Congress in Glasgow op 28 september. Daarna gaat het boek definitief dicht. 'Ik ben trots op wat ik achterlaat als parkinsonverpleegkundige. Het is prachtig dat het beroep zich zo geprofessionaliseerd heeft', zegt Tinselboer tot slot. 'Er is een goede basis om het vak en de zorg voor parkinsonpatiënten verder te ontwikkelen. Het is prima dat andere enthousiaste mensen met goede ideeën daar volop mee aan de slag gaan.'